

זהר תקדוש

עם ביאור
הפטר והפסוק

ל"ג בעומר • יום פטירתו של רשב"י

והיינו אור השכינה שבאה אליו, וְאֶסְחַר אֶשָׁא בְּבֵיתָא - וסובבה האש בכל הבית, כדי להרחיק את האנשים שנכנסו לבית רבי שמעון בלא רשותו, ואז נִפְקוּ כְּלָהוּ - יצאו כולם מן הבית, כי לא יכלו לסבול אור האש, וְאֶשְׁתְּאָרוּ רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיה - ונשארו בביתו של רבי שמעון, רק רבי אלעזר בנו, וְרַבִּי אָבָא, וּשְׂאָר חֲבֵרָיָא יְתִבּוּ אַבְרָאי - ושאר החברים יצאו יחד עם שאר האנשים, וישבו מבחוץ.

לקראת הסתלקותו קרא רשב"י לרבי יצחק שהיה ערב בעדו כל ימי חייו להוליכו עמו בפטירתו.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיה - בנו, פוק חזי אי הָכָא רַבִּי יִצְחָק - צד וראה אם ישנו כאן רבי יצחק, שהיה אחד מן החברים, דָּאָנָא מְעַרְבְּנָא לִיה - כי אני הייתי ערב בעדו להצילו ממות לחיים, ולהוליכו עמי לָגַן עֵדֶן בעת פטירתי מן העולם, וכמובא המעשה בזהור (ויחי ריח), אִימָא לִיה דִּיסְדָר מְלוּי - אמור לו שיסדר את דבריו הנצרכים לו לפני פטירתו מן העולם, וְיְתִיב לְגַבְאֵי - ואז יכנס לכאן וישב אצלי, וְזַכָּא חוּלְקִיהָ - אשרי חלקו, שיזכה לישב עתה עמי בעת פטירתי מן העולם.

לאחר שיצאו החברים מבית רשב"י מפני האש הגדולה, חזר וקרא לחברים שהיו עמו בעת האדרא רבא.

קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן לְכַבּוֹד הַשְּׂכִינָה שְׂבָאָה אַצְלוּ, וְיְתִיב - וחזר וישב במקומו וְחִיּוּף וְחֵדִי - ושחק ושמח זככה לביתא השכינה, וְאָמַר אָן אַנּוֹן חֲבֵרָיָא - היכן הם החברים, שיצאו מהבית כאשר סבבה האש את הבית, קָם רַבִּי אֶלְעָזָר מִמְּקוּמוֹ וְאָעִיל לֹזֶן - והכניס את כל החברים העומדים בחוץ אל תוך הבית, יְתִבּוּ קַמִּיהָ - וישבו כולם לפני רבי שמעון, וְזָקִיף יְדָיו רַבִּי שְׁמַעוֹן וּמְצַלֵּי צְלוֹתָא - נשא רבי שמעון את ידיו לשמים, והתפלל תפילה לפני אמירת סודות האדרא ופטירתו מן העולם, וְהָוָה חֵדִי - והיה שמח, וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, רַק אַנּוֹן חֲבֵרָיָא דְאֶשְׁתְּכַחוּ בְּבֵי אֲדָרָא וְזִדְמַנּוּן הָכָא - אלו החברים שהיו נמצאים אתנו בעת האדרא רבא (לעיל, נשא קכו: ואילך), הם אלו שימצאו כאן, אבל שאר החברים שרבי אלעזר חזר והכניסם לתוך הבית, ייצאו לחוץ, נִפְקוּ כְּלָהוּ - יצאו כולם, וְאֶשְׁתְּאָרוּ - ונשארו ששה חברים שהיו באדרא רבא, שֶׁהֵם רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיה - בנו וְרַבִּי אָבָא וְרַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חִיָּיא.

לאחר שקבע רבי שמעון מי יהיה בעת האדרא זוטא, מבאר תחילה סדר ישיבת רבי אלעזר ורבי אבא.

אֲדַהְכִי עָאֵל - בתוך כך נכנס רַבִּי יִצְחָק, אָמַר לִיה רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּמָה יָאוֹת חוּלְקָךְ - כמה יפה חלקך בגן עדן, כְּמָה חֵידוּ בְּעֵי לְאֶתוֹסְפָא לָךְ בְּהָאֵי יוֹמָא - כמה שמחה צריכה להתווסף לך ביום הזה, שהוא יום פטירתי מן העולם, שבו תזכה לראות את השכינה. יְתִיב רַבִּי אָבָא בְּתַר כְּתָפוּי - ישב רבי אבא אחורי כתפיו של רבי שמעון, וְרַבִּי אֶלְעָזָר יֹשֵׁב קַמִּיהָ - לפניו.

מאמר זה הוא תחילת האדרא זוטא קדישא, שהוא הסודות שגילה רשב"י קודם הסתלקותו לחיי עד. תחילה יבואר סדר התכנסות החברים בבית רשב"י. ולאחר הביאור אין סידר רשב"י את החברים מה יעשה כל אחד מהם, יבאר מעלת האדרא זוטא על פני האדרא רבא כי עתה באו גם נשמות הצדיקים, ולכן ידבר בשבח הצדיקים. לאחר שיבואו נשמות רב המנוגא ורבי פינחס בן יאי, יתחיל רבי שמעון את האדרא בדברו מן הדביקות התמידית שהיתה לו תמיד כל חייו.

תָּאנָא. בְּהוּוּא יוֹמָא - באותו היום, שהוא יום ל"ג בעומר, דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בְּעָא לְאֶסְתְּלָקָא מִן עֲלָמָא - שרבי שמעון בר יוחאי רצה להסתלק מן העולם, וְהָוָה מְסַדֵּר מְלוּי - והיה מסדר לעצמו את סודות התורה שרצה לגלותם ביום פטירתו לפני תלמידיו, קודם שיאמר אותם לפני החברים להלן באדרא זוטא. אז, כששמעו החברים שרבי שמעון מתכוון לשעת פטירתו מן העולם, אֶתְכַנְשׁוּ חֲבֵרָיָא לְבֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן - נתאספו החברים לבית רבי שמעון, וְהָוָה קַמִּיהָ רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיה וְרַבִּי אָבָא וּשְׂאָר חֲבֵרָיָא וְהוּוּ לְפָנָיו רַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ וְרַבִּי אָבָא וּשְׂאָר חֲבֵרָיָא, וְהָוָה מְלִיא בֵּיתָא - והיה ביתו של רבי שמעון מלא משאר אנשים שבאו לבית.

כיון שראה רבי שמעון שנכנסו אנשים לביתו ללא רשות, בכה על כך.

זָקִיף עֵינָיו רַבִּי שְׁמַעוֹן - נשא רבי שמעון עיניו, וְחָמָא דְאֶתְמַלִּי בֵּיתָא - וראה שהתמלא הבית מאנשים, ומהם גם אלו שנכנסו ללא רשותו, על כך בָּכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְאָמַר, בְּזַמְנָא אַחְרָא כְּדֵי הוּוּא בְּבֵי מְרַעֵי - בזמן אחר כשהייתי חולה, הָוָה רַבִּי פִּנְחָס בְּנוֹ יְאִיר קַמָּי - היה רבי פנחס בן יאיר נמצא לפני, לברקני בחוליי, כי היה אז עדיין בחיים, וְעַד דְּבְרִירְנָא דוּכְתָאֵי - ואז בעוד שאני מברר מקום מנוחתי בגן עדן לקראת פטירתי מן העולם, הוסיף לי ה' שנות חיים, אֹרְיָכֹוּ לִי עַד הַשְּׁתָּא - והמתינו לי בפטירתי מן העולם עד עתה. וְכַד תְּבַנְּא - וכאשר חזרתי לעולם הזה וחזרה נשמותי בקרבי, אֶסְחַר אֶשָׁא מְקַמָּי, היתה אש השכינה מסבבת לפני תמיד, וּמְעַלְמִין לֹא אֶתְפַּסֵּק - ומעולם לא נפסקה האש ההיא מלסבב אותי, וְלֹא הָוָה עָאֵל בְּרַ נֶשׁ אֶלָּא בְּרִשׁוּתָא - ולא היה אדם יכול ליכנס לביתי מפני האש שהיתה סובבת אותי, אלא אם כן נתתי לו רשות ליכנס. וְהַשְּׁתָּא חֲמִינָא דְאֶתְפַּסֵּק -

ועתה אני רואה שנפסקה האש ההיא, וְהָא אֶתְמַלִּי בֵּיתָא - כי על כן היה יכול הבית להתמלא עם אנשים שנכנסו ללא רשות. ועל כן בכה רבי שמעון, למה נפסקה עתה האש ההיא.

כיון שבכה רבי שמעון על האש שפסקה, שמע ה' את תחינתו וחזרה האש.

כיון שבכה רבי שמעון על הסתלקות אש השכינה, שמע ה' אל תפילתו ולכן תיכף, עַד דְּהָוָו יְתִבֵּי - בעוד שהיו יושבים החברים לפניו, פָּתַח עֵינָיו רַבִּי שְׁמַעוֹן - פתח רבי שמעון עיניו, וְחָמָא מַה דְּחָמָא - וראה מה שראה,

לאחר שהקדים לספר את אשר אירע בביתו של רשב"י בעת פטירתו, מתחיל רבי שמעון לומר שהוא חפץ לגלות כעת סודות שלא גילה מעולם.

אמר רבי שמעון, הא השתא שעתא דרעותא הוא - הנה עתה שהשכינה באה לכאן, שעת רצון היא לכאר סודות התורה, ואנא בעינא למיעל בלא

כסופא לעלמא דאתי - ואני רוצה ליכנס לעולם הבא בגן עדן בלא בושת פנים, והא מלין קדישין דלא גליאן עד השתא - ולכן אותם דברים קדושים שלא גיליתי עד עתה, אפילו לא באדרא רבא, שהם הסודות של תיקוני פרצופי אבא ואימא שנתגלו רק באדרא זוטא, בעינא לגלגא קמי שכינתא - אני רוצה לגלות עתה לפני השכינה, דלא יימרון דהא בגרועותא אסתלקנא מעלמא - שאם לא אנלה עתה סודות אלו, יאמרו בגן עדן שבחסרון הסתלקתי מהעולם הזה, ותהא לי שם בושת פנים, ועד כען טמירן הוּוּ בלבאי - ועד עתה היו הסודות האלו גנוזים ונסתרים בליבי, כי דעתי היתה שלא לגלותם כלל למטה בעולם הזה, למיעל בהו לעלמא דאתי - אלא ליכנס בהם לעולם הבא, ולגלותם למעלה בגן עדן העליון.

תחילה מסדר רבי שמעון סדר ישיבת החברים, ומה שיעשו בשעת האדרא. **וכן אסדרנא לכו -** וכך אני מסדר אתכם לעת גילוי סודות התורה, **רבי אבא יכתוב לכו -** ורבי שמעון ממני, **ורבי אלעזר ברי - בני ילעי -** ילמדו ויחזרו הדברים בפיו להשמיעם לחברים כמתורגמן, **ושאר חברי ירחשו בלביהו -** ושאר החברים אין להם רשות להוציא הדברים בפיהם, אלא ירחשו את הדברים בלבם. **קם רבי אבא מבתר כתפוי -** מאחורי כתפיו של רבי שמעון שהיה יושב שם, וישב במקום הראוי לשמוע ולכתוב, **ותיב רבי אלעזר בריה קמיה -** ורבי אלעזר בנו נשאר וישב במקומו לפניו, **אמר ליה רבי שמעון אביו, קום ברי -** בני, **דהא אחרא יתיב בהוא אתר -** כי נשמת צדיק אחר הבאה מגן עדן מזומנת לישב במקום הזה, **קם רבי אלעזר ממקומו.**

קודם שיפתח בסודות האדרא, פותח רבי שמעון בשבח הצדיקים, לכבודם של נשמות הצדיקים שבאו אלו מעולם העליון.

אתעטר רבי שמעון - התעטר רבי שמעון בטליתו, **ותיב -** וישב. **פתח תחילה לדבר בשבח הצדיקים, ואמר לכאר הפסוק (תהלים קטו ז) 'לא המתים יהללו י"ה ולא כל יודרי דומה',** וקשה, שהרי פשוט הוא שאין המתים יכולים להלל את ה' בפיהם. ומשיב, מה שאמר הפסוק **'לא המתים יהללו י"ה',** אין הכוונה על מתים ממש, אלא **הכי -** כך הוא **ודאי,** שכונת הפסוק היא על **אינון דאקרון -** אלו הנקראים **'מתים'** בעודם בחייהם, שהם הרשעים, **דהא קודשא בריה הוא 'חי' אקרי -** שהרי הקדוש ברוך הוא נקרא **'חי',**

לפי שהוא מלך חי וקיים לעד ולעולמי עולמים. **והוא שארי בין אינון דאקרון 'חיים' -** ולכן הוא שורה רק בין אלו הנקראים **'חיים'** אפילו לאחר מיתתם, כיון שהקב"ה הוא בחינת **'חי',** **ולא עם אינון דאקרון 'מתים' -** ואינו שורה עם אלו

הנקראים **'מתים'** אפילו בעודם בחייהם, שהם הרשעים, **וסופיה דקרא -** וסוף הפסוק מוכיח שמדבר מן הרשעים, כי **כתיב בו 'ולא כל יודרי דומה',** כלומר, **וכל אינון דנחתין ל'דומה' -** וכל אלו הרשעים שסופם לירד לאחר מיתתם לגיהנם הנקרא **'דומה',** **בגיהנם ישתארו -** ישארו, ועליהם נאמר שלא יזכו 'להלל י"ה', אבל **שאני אינון דאקרון 'חיים' -** שונים הם אלו הנקראים **'חיים'** שהם הצדיקים, שהם זוכים 'להלל י"ה', **דהא קודשא בריה הוא בעי ביקריהו -** כי הקדוש ברוך הוא רוצה בכבודם של הצדיקים, ורוצה בהילולם.

ומבאר רבי שמעון את המעלה היתירה של האדרא זוטא על פני האדרא רבא.

אמר רבי שמעון, כמה שניא שעתא דא מאדרא - כמה נשתנה שעה זו לשבח ולגדולה, יותר משעת האדרא רבא, **דבאדרא רבא אודמן קודשא בריה הוא ורתיוכי -** כי אז בשעת האדרא רבא, נמצאו ובאו רק הקדוש ברוך הוא עם מרכבותיו, ולא באו עמו נשמות הצדיקים, **והשתא הא קודשא בריה הוא הכא -** ועתה בשעה זו, הרי הקדוש ברוך הוא נמצא כאן, **ואתי עם אינון צדיקיא דבגנתא דעדן -** וגם בא יחד עם נשמות הצדיקים שבגן עדן, **מה דלא אקרעו באדרא -** מה שלא אירע כן בשעת האדרא רבא, כי אז לא באו נשמות הצדיקים.

ומבאר הטעם למה באו באדרא זוטא גם נשמות הצדיקים.

והטעם למה באו עתה נשמות הצדיקים הוא, כי **קודשא בריה הוא בעי ביקריהו דצדיקיא, יתיר מיקרא דיליה -** הקדוש ברוך הוא רוצה בכבודם של הצדיקים יותר מכבוד של עצמו, **כמה דכתיב בירבעם -** כמו שכתוב בירבעם בן נבט, **דהוה מקטר ומפלח לעבודה זרה, וזרה -** שהיה מקטיר ועובד לעבודה זרה, וכמו שנאמר (מלכים א' יג א) **'וירבעם עמד על המזבח להקטיר',** **וקודשא בריה הוא אוריה ליה -** והקדוש ברוך הוא המתין לו ולא הענישו, **וכיון דאוישט ידיה לקבלי דעדו נביאה -** וכיון שהושיט ידו כנגד עידו הנביא שבא להוכיחו, וכמו שנאמר (שם פסוק ד) **'ויהי כשמע המלך את דבר איש האלהים אשר קרא על המזבח בבית אל, וישלח ירבעם את ידו מעל המזבח לאמור תפשהו, אתיבש ידיה -** נתייבשה ידו, **דכתיב -** כמו שכתוב (שם) **'ותיבש ידו אשר שלח עליו ולא יכל להשיבה אליו וגו',** **ועל דפלח לעבודה זרה לא כתיב -** ועל זה שעבד אז לעבודה זרה לא כתוב שנתייבשה ידו, **אלא על דאוישט ידיה לעדו נביאה -** אלא על שהושיט ידו כנגד עידו הנביא, הרי שחס הקדוש ברוך הוא על כבוד הנביא יותר מכבוד עצמו. ומסיים רבי שמעון ביאור טעם ביאת הצדיקים, **והשתא קודשא בריה הוא**

בעי ביקרא דילן - ועתה בעת פטירתי מן העולם, חפץ הקדוש ברוך הוא בכבוד שלנו, **וכלהו אתאן עמיה -** ולכן באו עמו כל הצדיקים שבגן עדן לכבודו של רבי שמעון, מה שלא היה כן בשעת האדרא רבא.

אמר רבי שמעון, הא השתא שעתא דרעותא הוא, ואנא בעינא למיעל בלא כסופא לעלמא דאתי, והא מלין קדישין דלא גליאן עד השתא, בעינא לגלגא קמי שכינתא, דלא יימרון דהא בגרועותא אסתלקנא מעלמא, ועד כען טמירן הוּוּ בלבאי, למיעל בהו לעלמא דאתי. וכך אסדרנא לכו, רבי אבא יכתוב, ורבי אלעזר ברי ילעי, ושאר חברי ירחשו בלביהו. קם רבי אבא מבתר כתפוי, ותיב רבי אלעזר בריה קמיה. אמר ליה, קום ברי, דהא אחרא יתיב בהוא אתר, קם רבי אלעזר.

אתעטר רבי שמעון, ותיב. פתח ואמר, 'לא המתים יהללו י"ה ולא כל יודרי דומה' (תהלים קטו ז). 'לא המתים יהללו י"ה, הכי הוא ודאי, אינון דאקרון 'מתים', דהא קודשא בריה הוא 'חי' אקרי, והוא שארי בין אינון דאקרון 'חיים', ולא עם אינון דאקרון 'מתים', וסופיה דקרא כתיב 'ולא כל יודרי דומה', וכל אינון דנחתין לדומה, בגיהנם ישתארו, שאני אינון דאקרון 'חיים', דהא קודשא בריה הוא בעי ביקריהו.

אמר רבי שמעון, כמה שניא שעתא דא מאדרא, דבאדרא אודמן קודשא בריה הוא ורתיוכי, והשתא הא קודשא בריה הוא הכא, ואתי עם אינון צדיקיא דבגנתא דעדן, מה דלא אקרעו באדרא.

וקודשא בריה הוא בעי ביקריהו דצדיקיא, יתיר מיקרא דיליה, כמה דכתיב בירבעם, דהוה מקטר ומפלח לעבודה זרה, וקודשא בריה הוא אוריה ליה, וכיון דאוישט ידיה לקבלי דעדו נביאה, אתיבש ידיה, דכתיב (מלכים א' יג ד) 'ותיבש ידו וגו', ועל דפלח לעבודה זרה לא כתיב, אלא על דאוישט ידיה לעדו נביאה. והשתא קודשא בריה הוא בעי ביקרא דילן, וכלהו אתאן עמיה.

בעי ביקרא דילן - ועתה בעת פטירתי מן העולם, חפץ הקדוש ברוך הוא בכבוד שלנו, **וכלהו אתאן עמיה -** ולכן באו עמו כל הצדיקים שבגן עדן לכבודו של רבי שמעון, מה שלא היה כן בשעת האדרא רבא.

Advertisement for 'Nafshi Zmaha Ledet' (My Soul is Ready) featuring 'Riz Soda' (Riz Soda). The ad includes a logo on the left with Hebrew text: 'מכון אישים - וישיבת - ירושלים - תש"ח', 'על ידי', 'ישיבת אמרי נעם', 'אור מאיר שמוחה', 'נהריה'. The main text reads: 'נפשי צמאה לדעת כל רז סודה'. Below this, it says: 'זוהר הקדוש המבואר < עם פירוש "הכתר והכבוד" ביאור בשפה ברורה הפותח את לב הלומד, עם מקורות וביאורים על פי גדולי המפרשים'. On the right, there is an image of a tray of Riz Soda cans. At the bottom right, contact information is provided: 'מרכז הזמנות: 1800-22-55-66', 'אדיס 437-0054 (718) אודסה 44-20-8806-0176', 'לחשיג בתניות הספרים המובחרות'.